

OBLAR (variant *aoblar*) ‘sonar la trompeta’ i *oblada* ‘acte de sonar la trompeta’, apareixen segons Blondheim (*Rom.* XLIX, 360) en una traducció catalana d’un text d’oracions de jueus de fi del S. xv. Aquestes formes tenen les següents correspondències en altres fonts jueves: *aublar* i *aublasió*, amb sentit idèntic, en les castellanques, *jubler* «pousser des cris de joie» i també «sonner la trompette» en les franceses i *giular* (o *geular*) en un ms. escrit en occità o català, no ben determinat. La base comuna de totes elles és *jubilare* i els seus derivats usats en la Bíblia en llatí. Com indica el mateix estudiós el text en què es troben *oblar* i *oblada* té trets d’una evident influència castellana (*Rom.* XLIX, 6), i de fet un desenvolupament *oblar* < *JUBILARE* presentaria menys problemes en aquesta llengua.

Oblat, oblata, oblatiu, oblia o *oblea*, V. *oferir* (PRE-FERIR)

OBLIC, -IQUA, ‘que no és perpendicular ni paral·lel a un pla’, pres del llatí *obliquus* id. □ 1.ª doc.: Llull.

Aquest autor en el *Llibre de Merav.* ens diu com una neuca giada per una finestra va caure «per línia *obliqua* e no per línia dreta» (NCL. II, 17.23), i usa la locució *línia obliqua* un altre cop en l’*Arbre de Sci.*; Cauliach (1492) observa que «strabositat és visió tortuosa e *oblica*» (*AlcM.*, s. v.). En el sentit figurat de ‘per via indirecta’ ja es troba en Lacav. (1696); el terme gramatical *cas oblic* en DFa. Mot essencialment culte.

DERIV.: *Obliquament* [Llull]. *Obliquar* ‘desviar-se de la línia perpendicular’ [Lacav.]. *Obliquitat* [Llull]; *Històries Troy.*: «--- lo sol està pujant e deuant en aquells solsticis per la *obliquitat* del cercle zodiach» (ed. Miquel i Planas, Barcelona 1916, p. 273)].

CPT.: *Obliquangle* [Lab. 1888, escrit *obliquàngul*].

OBLIDAR, del ll. vg. *OBLITARE, format damunt OBLITUS, participi d’OBLIVISCI id. □ 1.ª doc.: orígens de l’idioma (*Hom. d’Org.*, Llull etc.).

Mot d’ús general en totes les èpoques de l’idioma: Llull «--- *oblidar* la ira ---» (*Merav.*, NCL. III, 66.26), *Poes.*, NCL., 105.819; BMeige «--- *obliden* totes coses ---» (*Somni*, NCL., p. 92) etc.; més exs. en *AlcM.*, *DAG.* La construcció reflexiva amb *de*, *oblidar-se de*, es troba ja en Llull (*Merav.* III, 65.3), *Eximilis e Mir.* I, 80 («e lo diable mostrà-li com un dia ell (=St. Agustí) se havia *oblidat de dir* completes») etc. Hi ha exemples de la mateixa construcció sense *de*: «[L]legiu Terenci / --- / No-us *obliden* tanpoch l’Ouidi, / *D[e] Arte Amandi*» (*Somni de J. Joan*, 2021), «Si béu mirau, / Que lo millor *vos oblida*» (ib., 2545); «No vull *oblidar-me* —pregar-uos que-us plàcia / Voler penedir-uos— de tal penitència» (*Disp. Viudes Donz.*, 131). Notem a més els següents exs. on veiem el complement verbal introduït per *que*: «emperò no *oblidant-me* que [jo] proteste e demane vènia e per-

dó ---» (*Tirant*, cap. 15), «--- lo qual se *oblidà* que no’l deposà ---» (citat per *AlcM* d’un text del S. xv). La construcció amb datiu tipus *alguna cosa li oblida* (a algú) ‘(alguna cosa) ésser oblidada’, ben freqüent en occità antic, també ocasionalment se dona en català medieval: «un monge fo e quan se dec morir, devezi tot son aver e parti’l, estirs dos besans que *li obliden*, e per aquels dos besans deg ésser perdud en infern ---» (*Hom. Org.*, 5v2); «aquests falcons aytais se adeliten tant en lur ferir, que a ells *oblida* lur menjar» (citat per *AlcM* de *Flos. de les Medicines*, S. xv); «[ella] ab molta humilitat vos espera e desija-us servir de cosa que jamás *vos obliden* (=que mai oblidareu)» (*Tirant*, cap. 98, ed. Riquer, p. 221), «posat cas que *t’oblidàs* lo Rei (=t’oblidessis del rei), no m’hi daria molt» (ib., cap. 304, p. 856; ed. Ag. «no mi donaria», cap. 294, III, 299), i a més en la frase feta *Guarda que no t’obliti* ‘que no oblidis’ (*DAG.*, veg. a més la variant amb *eixoblidar* infra). Notem també la construcció passiva: «tota la dolor del part li fon prestament *oblidada* ab la vista joyosa del fill» (Sor Villena, *Vita Chr.*, cap. 62, I, 255). *Oblidar* una cosa (en algun lloc) ‘no pensar a agafar-la’ en DFa. Avui en alguns sectors és molt estès l’ús dels castellanitzants *olvidar* i *olvit*, que ja apareixen des del S. XVI.¹

*OBLITARE, encara que no documentat, és la forma perpetuada en totes les llengües romàniques, llevat de l’italià que va optar per *dimenticare*.

En la llengua era molt corrent la forma variant *eixoblidar*, amb el mateix sentit, continuació d’*EXOBLITARE (que va donar també el fr. mj. *essoublier*, oc. *eisoblidar*): se’n troben exs. en Llull, i docs. de 1329, 1395 etc. (*AlcM.*), i *Jacob Xalabín*, A. Turmeda, *JEsteve*² etc.; notem a més: «avia *axublida* son caval» (Reixac, *Questa*, 145.32), «Cant Melis hac estat algun temps en la cort del rey Carles *axoblidà-li* los bons enseyaments que Amich, compayó seu, li avia fets» (*Amic e Melis*, NCL. XLVIII, 128.20), i en StVicentF: «putana, dada oblidança, prin la guitarra, e cerqua la ciutat, e canta ab ella, que *exoblidada* has ja la música --- Qui és esta putana? --- La putana dada a *exoblit*, és ànima peccadora ---» (*Sermons* II, 231.23); «Guardet bé no t’*exoblit* / la mia doctrina» (*Lo Passament de la Verge Maria*, ms. S. xv, *BABL* x, 210). Aquest verb encara es pot sentir en algun racó del territori extrem occidental: *AlcM* localitza *açoblidà* a Almenar (Segrià), i JCoromines té registrat *se m’ha iço-blidáy* ‘me n’he oblidat’ a Benasc, 1965.

Una altra forma variant *desoblidar* ‘oblidar’ corre avui en el llenguatge vulgar de Barcelona i a Mall. i Men. (*DAG.*, *AlcM.*), i fou sentit per JCoromines a Cervià de les Garrigues com a *dezaçblidà* (1935). Se’n troben exs. en NOLLER, JRuyra, el mall. Mn. A. Alcover (*AlcM.*), i en Camps i Mercadal trobem el refrany men. «Mar passada, amor *desoblidada*» (*Folk. Men.* I, 309); cf. fr. i oc. dial. *désoublier*, *ésoublier*, *esblida*.³

DERIV.: *Oblidable* [DFa.], *Oblidadis* [Verdaguer]. *Oblidador* adj. [DFa.]. *Oblidament*, ant. ‘oblidança’ [Llull: «--- per ço que [jo] git a *oblidament* / l’ira e el desconhort ---» (*Poes.*, NCL., 91.507); ACanals].